

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЗАПОРУКА ІННОВАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

О. В. Кириченко, магістр
В. В. Лойко, д. е. н., доцент
Київський національний університет технологій та дизайну

Перехід України до змішаної економіки призвів до зміни розуміння місця і основної мети інноваційної політики на підприємстві. Ринкові умови господарювання створюють для більшості ринкових суб'єктів середовище високої конкуренції, яке вимагає від них здатності формувати конкурентні переваги. Конкурентні переваги досягаються завдяки впровадженню суттєво нових методів і засобів здійснення виробничої та комерційної діяльності.

Особливість інноваційної діяльності підприємства полягає передусім в його орієнтації на запити споживача, адже сьогодні ідею нового технічного вирішення або шлях до нього вказують потреби ринку, умови виробництва та аналіз технічних можливостей. Кінцевою метою існування будь-якого підприємства є одержання прибутку, який в умовах конкуренції товаровиробників безпосередньо пов'язаний з конкурентоспроможністю пропозиції підприємства. Остання є конкурентоспроможною в разі, якщо вона задовольняє потреби ринку. Динаміка ринкового середовища породжує зміни або виникнення нових потреб, тому пропозиція підприємства повинна постійно удосконалюватись, а інноваційна політика проводитись свідомо.

Основними причинами створення та впровадження інновацій на підприємствах є наступні: посилення конкурентної боротьби та намагання одержати на ринку конкурентні переваги та максимізувати прибуток; зростання попиту споживачів; забезпечення престижу підприємства та швидке вирішення проблем, що можуть виникнути на підприємстві; вивчення наукових новинок та їх впровадження у виробничий процес з метою поліпшення результатів діяльності підприємства.

Інноваційна політика є складовою загальної стратегії підприємства і сприяє впровадженню в практику її основних вимог. Мета і пріоритети

технічного розвитку визначаються відповідно до загальної стратегії підприємства на тому чи іншому етапі його функціонування. Управління сукупністю інноваційних процесів визначає інноваційну політику підприємства, яка формується на основі певних принципів і встановлює зв'язок між розвитком підприємства і напрямками його інноваційної діяльності. Інноваційна політика значно впливає на інноваційну безпеку підприємства.

Питання формування ефективної інноваційної політики в сучасних економічних умовах потребує значної уваги, оскільки стрімкий економічний розвиток у майбутньому буде визначатися рівнем інноваційної та інвестиційної активності, та фінансовим, нормативно-правовим, та інституційним забезпеченням практичної розбудови інноваційної інвестиційної діяльності підприємств. В той же час поряд з проблемою стимулювання розвитку інноваційної діяльності підприємств постає питання інноваційної безпеки.

Процес формування механізму економічної безпеки на підприємствах є досить трудомістким і багатоаспектним, адже вміщує в собі: аналіз теоретичних основ створення економічної безпеки підприємства, визначення сукупності науково-методичного забезпечення механізму та аналіз економічної безпеки суб'єкта господарювання за окремими функціональними складовими. Одним із ключових факторів забезпечення довгострокової конкурентоспроможності підприємства є ефективна політика інноваційної складової його економічної безпеки.

Незважаючи на значну кількість досліджень та публікацій у цьому напрямку питання інноваційної безпеки як невід'ємної складової економічної безпеки є новим та перспективним напрямком дослідження, так як немає єдиної сформованої методології та визначення сутності та механізмів дії.

Інноваційна безпека є невід'ємною складовою економічної безпеки підприємства що забезпечує його збалансований, проактивний (запланований, та стратегічно визначений) інноваційний розвиток у всіх сферах діяльності, спрямований на максимально ефективне використання наявних та безпечно залучення додаткових інвестиційних ресурсів необхідних для забезпечення

такого розвитку. Таким чином, інноваційний процес – це процес пов’язаний з ініціацією, плануванням, розробкою, створенням, впровадженням, освоєнням, та поширенням інновацій у всіх напрямках економічного розвитку – інноваційна безпека є визначальним показником забезпечення безпеки такого процесу на всіх його етапах, як для об’єктів так і для суб’єктів інноваційного процесу.

Стан, рівень інноваційної безпеки як вагової складової економічної безпеки є одним з пріоритетних показників при впровадженні інвестиційних інноваційних проектів, що розробляються та запроваджуються підприємствами. Стан інноваційної безпеки визначається в першу чергу рівнем наукового технологічного потенціалу що є в країні. Інноваційний розвиток є основним рушієм економічного росту підприємства та економіки в цілому. Ефективна інноваційна політика підприємства в деякому розумінні є гарантом його успішності.

Отже, інновації покладені в основу забезпечення інноваційної складової системи економічної безпеки підприємства. Тому виникає необхідність у розгляді змісту останньої. В інноваційній безпеці вирішальною умовою вважається дотримання та реалізація інтересів підприємства, а така безпека безпосередньо спрямована на формування необхідних і достатніх умов для збільшення можливостей створення та використання інновацій; продуктивних, технологічних, економічних, організаційних і соціальних, з метою розроблення та впровадження конкурентоспроможної продукції й технологій на рівні світових стандартів.

На великих підприємствах питанням розробки інноваційної політики займається спеціальний відділ, на середніх підприємствах – окремі спеціалісти, а на малих підприємствах – директор. Важливо те, щоб інноваційна політика була узгодженою із стратегією розвитку підприємства і була націлена на покращення фінансового стану та конкурентоспроможності підприємства, що відповідає завданням забезпечення економічної безпеки.